

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Назва курсу	Правові обов'язки: історія та теорія
Рівень вищої освіти	Третій
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	Доктор філософії «Право»
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма здобуття освіти	Очна (денна), заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити
Мова викладання	Українська
Викладач (-і)	Биков Олександр Миколайович
Профайл викладача (-ів)	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobitniki/bikov-oleksandr-mikolajovich
Контактний телефон	(+38 044) 455-57-13
E-mail	OleksandrBM@krok.edu.ua
Консультації	Онлайн-консультації: кожен четвер з 16.00 до 17.00 https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19:MxtRBk3di5g9ZpOkVjeoyTlgcmb9Ndk5L5dc1pahz5o1@thread.tacv2/1736003073621?context=%7B%22id%22:%22cf94ad9d-2983-43f5-9909-722602ea2165%22,%22oid%22:%22535ef125-c5cd-4d59-8b8c-d996770ba864%22%7D

1. Коротка анотація до курсу.

Мета дисципліни спрямована на поглиблення знань здобувачів змісту II Розділу Конституції України, законів України, інших нормативно-правових актів України та міжнародних документів щодо статусу основних обов'язків прав людини і громадянина. Форми викладання та методи навчання цієї дисципліни

спрямовані на проведення поглибленого правового аналізу проблем теорії та історії у сфері розуміння та виконання обов'язків.

Завдання дисципліни спрямовані на досягнення студентами таких компетентностей як:

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації щодо філософсько-правових та теоретико-правових явищ з різних джерел;

здатність генерувати нові ідеї та пропонувати шляхи вирішення проблем теорії права;

здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України;

здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

У результаті засвоєння освітнього компоненту здобувачі мають **знати**:

основні теоретико-правові категорії, юридичну термінологію;

методи пізнання держави і права;

теоретико-методологічні особливості та види джерел права.

У результаті засвоєння освітнього компоненту здобувачі вищої освіти мають **вміти**:

застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

використовувати сучасні філософські та правові доктрини, а також принципи права в процесі правозастосування;

використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.

2. Результати навчання

ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі права професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.

СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.

РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин		
	денна	заочна	Дистанційн а
Загальна кількість годин, кредитів / форманавчання			
Лекції	14	14	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16	16	-
самостійна робота	60	60	-

4. Пререквізити. Здобувачі освіти доктора філософії повинні мати базові знання з теорії держави та права, історії політичних і правових учень.

5. Технічне й програмне забезпечення /обладнання: частина навчальних занять проходить з використанням проектору, комп'ютер/ноутбук, MS Office 365, Power Point, доступ до інтернет-мережі, засоби електронного забезпечення навчання MS Teams, Moodle.

6 Політика курсу – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності: https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

У разі проведення занять в он-лайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (Teams) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи MS Teams камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей/запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі непід'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

7. Програма освітнього компоненту

Вступ. Програма навчальної дисципліни сприяє усвідомленню аспірантами ключових елементів предметного поля історичних та теоретико-правових досліджень, зокрема в частині становлення та розвитку обов'язків людини і громадянина.

Тема 1. Поняття обов'язків людини: філософський і правовий підходи

Обов'язки людини і громадянина. Взаємозв'язок між правами і обов'язками людини та громадянина в Україні. Поняття, характеристика та співвідношення прав, свобод і обов'язків людини та громадянина в національному праві України та міжнародному праві.

Тема 2. Конституційні обов'язки громадян України

Види конституційних обов'язків громадян. Політико-правові обов'язки. Соціальні обов'язки. Екологічні обов'язки.

Тема 3. Спеціальні обов'язки громадян України

Обов'язки державних службовців та посадових осіб. Обов'язки військовослужбовців. Обов'язки батьків (законних представників дітей). Обов'язки платників податків, підприємців і роботодавців. Обов'язки осіб під час надзвичайних ситуацій або правового режиму воєнного/надзвичайного стану.

Тема 4. Правові наслідки невиконання обов'язків

Конституційна відповідальність. Адміністративна відповідальність. Цивільно-правова відповідальність. Кримінальна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність.

Тема 5. Обов'язки працівника і роботодавця

Обов'язки працівника. Обов'язки роботодавця. Взаємна відповідальність.

Тема 6. Міжнародні стандарти обов'язків особи (наприклад, ООН, Європейський Союз)

Загальна декларація прав людини (ООН, 1948). Європейська соціальна хартія (Рада Європи). Хартія основних прав Європейського Союзу (2000). Міжнародна організація праці (МОП).

1. Схема курсу

Загальна кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання, год.	Термін виконання
2	Тема 1. Поняття обов'язків людини: філософський і правовий підходи	Лекція	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси		
2	Семінар за темою лекції № 1	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси	6	1 тиждень
2	Тема 2. Конституційні обов'язки громадян України	Лекція	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси		
2	Семінар за темою лекції № 2	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси	6	1 тиждень
4	Тема 3. Спеціальні обов'язки громадян України	Лекція	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси		
4	Семінар за темою лекції № 3	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет-ресурси	6	1 тиждень
2	Тема 4. Правові наслідки невиконання	Лекція	Базова та додаткова		

	обов'язків		література, інтернет- ресурси		
2	Семінар за темою лекції № 4	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет- ресурси	6	1 тиждень
2	Тема 5. Обов'язки працівника і роботодавця	Лекція	Базова та додаткова література, інтернет- ресурси		
2	Семінар за темою лекції № 5	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет- ресурси	6	1 тиждень
2	Тема 6. Міжнародні стандарти обов'язків особи (наприклад, ООН, Європейський Союз)	Лекція	Базова та додаткова література, інтернет- ресурси		
4	Семінар за темою лекції № 6	Семінарське заняття	Базова та додаткова література, інтернет- ресурси	6	1 тиждень
	Д/залік		Базова та додаткова література, інтернет- ресурси		

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття обов'язків людини: філософський і правовий підходи	2
2	Конституційні обов'язки громадян України	2
3	Спеціальні обов'язки громадян України	2
4	Правові наслідки невиконання обов'язків	4
5	Обов'язки працівника і роботодавця	2
6	Міжнародні стандарти обов'язків особи (наприклад, ООН, Європейський Союз)	4
	Разом	16

10. Теми практичних занять (не передбачено)

11. Теми лабораторних занять (не передбачено)

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття обов'язків людини: філософський і правовий підходи	10
2	Конституційні обов'язки громадян України	10
3	Спеціальні обов'язки громадян України	10
4	Правові наслідки невиконання обов'язків	10
5	Обов'язки працівника і роботодавця	10
6	Міжнародні стандарти обов'язків особи (наприклад, ООН, Європейський Союз)	10
	Разом	60

13. Методи навчання

Методи навчання по дисципліні «Правові обов'язки: історія та теорія» ґрунтуються на системі засобів передання навчального матеріалу здобувачам освіти, формування у них навичок критичного мислення, посилення здібностей до комунікації та самостійного аналізу правової дійсності. При викладанні дисципліни використовуються традиційні методи навчання: лекційний метод: викладення матеріалу викладачем у формі лекцій; пояснювально-ілюстративний метод: використання наочних матеріалів (схем, таблиць, малюнків) для пояснення складних концепцій; активні методи навчання: (метод проектів, що включає дослідження та практичне застосування знань; метод дискусій та дебатів, коли студенти аналізують проблему з різних точок зору, обговорюють та намагаються знайти рішення; метод кейсів (case study), змістом якого є аналіз реальних або вигаданих ситуацій для вирішення проблем чи прийняття рішень); комплекс індивідуальних методів (самостійне навчання, коли студенти працюють над матеріалом самостійно, використовують підручники, онлайн-ресурси тощо; пошукове навчання, коли здобувач освіти самостійно знаходить відповіді на питання або вирішує проблему, користуючись різними джерелами інформації) тощо.

14. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться для оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни (семестровий контроль).

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю:

- доповідь на семінарському занятті,
- усна відповідь,
- доповнення усної відповіді;
- виконання та презентація індивідуального завдання.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми модульного (проміжного) контролю:

- контрольна робота,
- виконання контрольних завдань.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів) та національною шкалою.

15.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Відповідь на семінарському занятті	5 (за кожне заняття)	
Виконання контрольних робіт	20	
Виконання та презентація індивідуального завдання	10 (за виконане завдання)	
Разом:	100	

Відповіді на семінарських заняттях, виконання та презентація індивідуального завдання, виконання контрольних робіт – 60 балів, екзамен – 40 балів. Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

15.2. Умови нарахування балів

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт. Здобувач має отримати оцінку з кожної теми. Він допускається до підсумкового контролю за умови відсутності заборгованостей із семінарських занять (присутність на усіх заняттях або ж відпрацювання пропусків).

15.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
---	--

90 та вище	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

16. Методичне забезпечення

До уваги аспірантів: усі навчально-методичні матеріали (плани лекцій, презентації, завдання/задачі/ситуаційні вправи тощо) подані в Moodle Курс: Правові обов'язки: історія та теорія-Биков | Дистанційне навчання Університету "КРОК"

17. Рекомендована література

Базова

1. Скоморовський В.Б., Гдичинський В.Б. Предметно-дисциплінарний характер емпірично-теоретичного компоненту правових парадигм у правотворчості. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. № 6. Том 1. С. 41-44.
2. Биков О.М., Матірка Б. А. Діяльність юристів в умовах воєнного стану в Україні. Legal Bulletin. 2024. № 4(14). С. 58-66. DOI <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2024-14-A8>.
3. Биков О.М., Боровик Б.С. Правові основи відшкодування шкоди, завданої суб'єктами підприємницької діяльності. Legal Bulletin. 2024. № 4(14). С. 35-43. DOI <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2024-14-A5>.
4. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. 2-ге вид., стереотип., Київ: Юрінком Інтер, 2023. 556 с.
5. Загальний огляд і порівняльний аналіз положень Конституцій країн Європи і України / О. В. Лавринович. К.: ОВК, 2024. 516 с.
6. Конституційні гарантії прав та свобод військовослужбовців в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 256 с.

Допоміжна

7. Шевчук С. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод: практика застосування та принципи тлумачення у контексті сучасного українського праворозуміння. URL: www.eurocourt.org.ua/Article.asp?AIdx=416
8. Ковалів М.В., Гаврильців М.Т., Бліхар М.М. Конституційне право України: Навчальний посібник. Львів: ТОВ «Ліга-прес», 2024. 402 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Юридичні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html
3. Правовий портал «Ліга: закон» – <http://www.ligazakon.ua>

ПОСИЛАННЯ НА Dspace: [KROK :: Репозитарій КРОК :: Головна](#)

КОМУНІКАЦІЇ

1. Для проведення он-лайн лекцій, семінарських, практичних занять використовується платформа **MS Teams**. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.
2. З розкладом занять можливо ознайомитись:
<https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/strukturni/studentskij-ofis/rozklad>

У разі виникнення проблем з відображенням розкладу, прохання використовувати альтернативні інформаційні ресурси:

» мобільний додаток [Telegram Bot «КРОК – віртуальний помічник»](#) або contact@krok_timetable_bot

» інформаційний портал: [кабінет студента](#) / [кабінет викладача](#)

Графіки консультацій викладачів Університету «КРОК» знаходяться

» [у персональному кабінеті студента](#).

Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365.

У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень (корпоративна пошта університету «Крок» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри теорії та історії держави і права, д.ю.н., проф. Биковим О.М.

Ухвалено кафедрою теорії та історії держави і права (протокол № 1 від 29.08.2024р.)